

FERRAN FORNÉ

Desordre i desventura

JAUME CLARET

amb importants referents literaris: de Stefan Zweig a Giuseppe Tomasi di Lampedusa passant per Llorenç Villalonga. El barceloní Cristian Segura (1978) s'hi suma per, a mig camí de la crònica periodística i el relat autobiogràfic, "exposar la desfeta d'una hegemonia i d'una mentalitat" que, des de l'Upper Diagonal, havia creat un món propi tan autoreferencial com influent pel que fa al destí general del país.

La descripció des de dins de l'ensorrament d'una classe social dominant –i amb ella, de tot un món– compta

Perquè la desfeta sigui possible, es necessita primer fixar –no sense una certa benvolença– el passat tradicional suposadament inamovible i, a continuació, il·lustrar la progressiva erosió d'aquell mite fins a la seva desaparició. Segura recorre a la seva pròpia experiència vital i familiar per situar-nos en aquell món d'elits –de diners, d'influències, d'estatus i d'aparences–, però compensa la nostàlgia amb una mirada suficientment (auto)crítica per caracteritzar estereotips de l'estil dels *pijoprogres* (acomplexats que busquen la redempció militant en causes alienes), els *pijoloccos* (desacomplexats sense mesura) i els pals de paller (cercadors del bé comú, en perill d'extinció).

GENT D'ORDRE
CRISTIAN SEGURA
GALÀXIA
GUTENBERG
288 PÀG. / 19,50 €

Pel que fa a la degradació, aprofita la seva trajectòria com a periodista i novel·lista i els seus contactes laborals i personals per il·lustrar les consecutives renúncies d'aquestes elits a través de les peripècies econòmiques i vitals de noms coneguts i sagues reconegudes que sempre es mouen per una geografia concreta de clubs privats, escoles d'elit, barris exclusius, segones residències i altes esferes. En la descripció d'aquests sospitosos habituals, la ploma de Segura brilla especialment ("els presidents de La Caixa són com monjos guerrers; són els *shaolin* del poder") i el lector assisteix meravellat tant a les exhibicions de

poder com a d'altres que voregen la indigència emocional.

Gent d'ordre pot ser entès també com un estudi de cas d'un fenomen més general: l'impacte de la globalització sobre certes elits incapaces d'adaptar-se a la transformació del món. Moltes d'aquelles famílies industrials s'han venut o han abandonat les activitats productives en les últimes dècades per buscar recer en el totxo o vora el poder públic, principalment autonòmic. Aquesta metamorfosi les ha fet més vulnerables, més dependents i més caduques.

La diversitat social

En el cas de Catalunya, a aquesta crisi global s'hi han sumat derivades pròpies que han tensat la ciutadania cap a noves formes d'esquerra i cap al sobiranisme. Com que el llibre està escrit sobretot entre el 2016 i el 2018, Segura atorga a tots dos fenòmens una gran centralitat en el relat. L'al·lèrgia tradicional a la política, a la significació pública, als extrems i, fins i tot, al nacionalisme hauria estat bandejada per una gran part dels hereus del districte de Sarrià-Sant Gervasi. Per a l'autor, aquesta actitud només pot entendre's des de la frivolitat, la incongruència i l'amnèsia.

La dilució d'aquell món coincidiria, per tant, amb la desaparició de la dissensió i, per extensió, dels espais d'entesa –sovint, però no exclusivament, impulsats/transitats per elements de les elits–. "Aquest tarannà és avui vilipendiat en aquesta Catalunya contemporània d'eufòria nacional", escriu: així es fomenta una societat de trinxeres on exposar-se públicament és arriscat.

En aquest sentit, Segura fa una defensa de la diversitat, de les identitats complementàries, de les societats complexes, amb el benentès que "l'idioma, la manera de ser o els hàbits de vida poden determinar la teva condició social, però no la condició de ser ciutadà d'un país".

I tota la forest és una flama

VÍCTOR OBIOLS

confegit en un territori de llenguatge explorat (i explotat) amb valentia, ardència i visió. Una terra ignota on ell s'ha endinsat per convertir-la en sòl de coneixement, amb un objectiu: *L'altra llum*, i, també, *l'alta llum* (i no hi vulgueu veure connotacions religioses...).

"La poesia és una forma de coneixement que fa visible l'invisible". Hi trobem, esclar, la flor de la Malenconia, les Imatges, amb majúscula, perquè Pont és un trobador d'imatges de gran potència visual, que espurnegen amb verb resplendent, i les forja i les imprimeix en el gran llibre

Si féssim analogia amb la figura del geògraf, Jaume Pont, com a poeta, seria el delineant d'un gran mapa

de la poesia catalana, per sempre més. I, per si això no fos prou, la *intensió*. Aquest és el recurs que salva cap endins.

Cantar la pèrdua

L'aventura poètica de Pont, tanmateix, és en espiral. Va tenir un començament –*Límit(s)* (1976)–, i hom no sap on acaba, perquè la paraula, per a Pont, és una pedra foguera de la qual n'extreu guspires per aconseguir un foc inextingible: el de la paraula fulgurant i memorable. És per això que la seva poètica és particularment apta per als moments elegíacs de l'existència, quan es fa necessari cantar la pèrdua. Com ja succeeix a *Vol de cendres* (1996), on hi ha la temptativa d'interiorització de la mort de l'altre, a *Mirall de negra nit* (LaBreu) rebla el clau amb una obra estremidora. Si a *Vol de cendres*, Pont afirmava "l'important

MIRALL DE NEGRA NIT
JAUME PONT
LABREU EDICIONS
88 PÀG. / 14 €

aquí no és tant el fet personal que motiva el llibre, la mort del pare, sinó la *fundació* d'una paraula que es vol com un acte epifànic, de supervivència, com si es tractés de plantar cara a la manca de paraula, a la mudesa", a *Mirall de negra nit* el poeta precisa amb lucidesa que el llibre ha estat creat "des de l'experiència extrema d'allò que Maurice Blanchot anomena «la injustícia de la mort»", un recull "extrem" dedicat a la memòria de la seva estimada Maria Jesús. Per explicar aquest despullament del llenguatge que es fa intens fins a l'essencialitat podem anar a cercar un haiku de *Càntic d'ombres* (2017): "Quan la paraula / tremola i s'esllavissa / et neix el cant". I és que l'obra de Pont és una cambra d'ecos. La seva poètica se sosté sobre un canemàs de sòlida estructura. La veu es va construir, però, també im-

pel·lida per figures recurrents o alambinades destil·lacions, es fa interrogativa, afirmativa, descriptiva, exhortativa... sempre sintètica i colpidora.

A *Mirall de negra nit* assoleix altes cotes de la poesia formulant el doll elegíac en un cant pur. La combinació d'*energeia* inspirada i d'ofici fa que el poeta sàpiga confegir l'obra en unitats de sentit i de veritat. Entre el *Primer somni* i l'apòstrof final d'amor, que és *Les paraules*, hi ha *La rosa pàl·lida* ("La vida / es desfà com un grumoll de somnis"), *La serp del làudan* ("la flor que creix a l'hora negra"), *Darrer somni*, potser la secció on pica més alt ("orb en la llum i orat en la foscuria" o "soc i seré l'amo dels focs"), que tanca amb *Ronda de l'amor i del dolor* ("Senyora dels Muts Vellers!"). És ell, o parla per boca de l'Oracle?